GESÄLLPROVBESTÄMMELSER FÖR SKRÄDDERIYRKEN

DAM / HERR / KLÄNNING

Provbestämmelserna framtagna (och reviderade) av branschen våren 2012-10-09 och fast-ställda av Sveriges Hantverksråd 2013-05-30.

ANSVARIG BRANSCH/YRKESORGANISATION: SVERIGES SKRÄDDERIFÖRBUND

FÖRKUNSKAPSKRAV

Gesällprov kan avläggas efter minst 4000 timmar dokumenterad utbildnings- och/ eller arbetstid i yrket, varav gymnasieutbildning i yrket kan medräknas med 2500 timmar, eller motsvarande av branschen validerade kunskaper.

Förtydligande; Om man erhållit gesällprov i t ex damskrädderi och vill avlägga ett gesällprov i herrskrädderi måste man först gå ytterligare 3 terminer på kurs för herrskräddare innan prov får avläggas eller likvärdig arbetserfarenhet, timmarna ska verifieras.

GESÄLLPROV-ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Gesällprovet är ett yrkesprov som skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter och som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna.

PROVANVISNINGAR

Provet består av ett praktiskt prov och genomförs enligt beskrivning i **bilaga 1**.

GRANSKNING AV PROVET

Neutrala granskare, utsedda av bransch/yrkesorganisation, granskar gesällprovet i nära anslutning till att provet är genomfört.

KOSTNAD

Information om kostnaderna för att få genomföra **provet** fås hos Skrädderiförbundet. Summorna kan förändras så kontakta alltid bransch-/yrkesorganisation för aktuella uppgifter. Den administrativa kostnaden för Gesällbrevet hittar du information om i ansöknings-handlingen för Gesällbrev. Med brevet följer ett ID-kort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

ANSÖKAN

Anmälan om att avlägga **provet** görs till branschen. Kontaktinformation finns här nedan. Efter godkänt prov görs en ansökan om **gesällbrevet** hos Gesäll- & Mästar-brevskansliet. Ansökan samt generell information finns på vår hemsida; www.hantverksrad.se Utdelning av gesällbrev sker via den lokala hantverks- och/eller företagarföreningen och sker vanligtvis en gång per år.

KONTAKTUPPGIFTER

Branschorganisation:

Sveriges Skrädderiförbund www.skradderiforbundet.se

Gesäll- och mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd
Gesäll- och mästarbrevskansliet
Box 147
793 23 Leksand

Tfn. 0247-369 50

www.hantverksrad.se
info@hantverksrad.se

Har du frågor och funderingar kring prov eller gesällbrev - tveka inte att kontakta oss!

EN KUNNIG HANTVERKARE ÄR EN STOLT HANTVERKARE!

Sveriges Skrädderiförbund

FÖLJANDE UTBILDNINGAR BÖR LIGGA TILL GRUND FÖR GESÄLLPROV

Textil utbildning på gymnasial nivå eller likvärdigt+ A eller B

A. Sveriges Skrädderiförbund rekommenderar att gesällen genomför 3000 klocktimmar sömnad/färdighetsträning utöver utbildningen innan gesällprovet avläggs.

B. Lärlingsutbildning i minst två år hos skrädderiföretag

Från delar av ovanstående kan undantagsfall beviljas dispens efter rekommendation av Sveriges Skrädderiförbund.

Exempel på utbildningar finns på: Skrädderiförbundet.se/utbildning

Datum för granskning 2027

11/9–12/9 2027. Sista anmälnings- och betalningsdag 30/6 2027

Granskningsavgiften **3500 kr.** betalas till **BG: 5082-7039**

Anmälan kan endast göras via e-post till: gesall@skradderiforbundet.se

Vid anmälan till granskning ska följande uppgifter lämnas:

Förnamn
Efternamn
Personnummer
Adressuppgifter
Telefonuppgifter
E-postadress
Skolans/företagets namn
Vilken plaggtyp som ska lämnas för granskning
Övrig viktig information ex. skyddad identitet

OBS. Granskningen genomförs endast om tillräckligt antal plagg anmälts och granskningsavgiften är inbetald.

Minsta antal anmälda plagg för att en granskning ska genomföras är 12 st.

Vid inställd granskning återbetalas inbetald granskningsavgift.

Sveriges Skrädderiförbund

TILLÄGG TILL GÄLLANDE FÖRESKRIFTER FÖR GESÄLLPROV INOM SKRÄDDERIYRKENA

1. Gesällprovet ska göras utan någon handledning.
   Eleven ska under lärotiden ha tillägnat sig de kunskaper som behövs för att utföra provet självständigt. Lärare, mästare eller annan får inte kommentera, ge råd eller anvisningar under arbetets gång. Jämfört.ex. med körkortsutbildning och uppkörning.

2. Tilldelning av plaggnumrering ges av Sveriges Skrädderiförbunds granskningsnämnd vid anmälan.
   Granskningsnämnden nås endast via e-post: gesall@skradderiforbundet.se

3. Plaggen ska på vänster ärms utsida märkas med en numrerad lapp.Eventuella lösa delar märks med samma nummer.

4. Fullständigt ifyllt granskningsprotokoll skickas digitalt för signering med BankID till gesall@skradderiforbundet.se (länk för signering returneras till elev och handledare) och ska vara granskningsnämnden tillhanda **senast 20/8 2027.**
   Vid uteblivet granskningsprotokoll genomförs ej granskning av anmält plagg.

5. Ingen information eller bilder på gesällplagget eller delar av gesällplagget får publiceras före granskningen av gesällen, handledaren eller utbildaren. Om det kommer till granskningsnämndens kännedom att ett plagg på något sätt offentliggjorts underkänns plagget.
   Alla plagg ska förbli anonyma till efter granskningen.

6. Gesällprovet ska fylla de krav som bestämmelserna ställer.

7. Bedömningen av arbetsprovet sker utan hänsyn till mästarens/lärarens utlåtande eller annan handledning.

8. Eleven formger gesällprovet där föreskrifterna för respektive prov ger riktlinjer. Texten för varje gesällprov är viktig, bilden är ett stöd till texten.

9. Plagget ska vara i storlek enligt föreskrifter till respektive kategori.

Sveriges Skrädderiförbund

10. Plaggen är av granskningsnämnden oförsäkrade.

11. Gällande avgift, 3500 kr, ska vara inbetald till Sveriges Skrädderiförbund på BG konto: 5082-7039. **Senast 30/6 2027.**
Märk talongen: Gesällprov, namn, personnummer (10 siffror) samt vilket yrke gesällen representerar.

12. **Plagget** ska vara granskningsnämnden tillhanda **senast 3/9 2027.**
Alla detaljer läggs i en plastficka

Sänds till:

Kostymateljén
Malmö Opera
Karin Ericsson
Klostergatan 7
211 47 Malmö

13. Plaggen ska vara förpackade i skyddande klädpåse av genomskinlig plast närmast plagget och försedd med en för plagget lämplig neutral klädgalge.

OBS INGA HANDLINGAR TILLSAMMAN MED PLAGGET

Alla fraktkostnader betalas av gesällen, ej av Sveriges Skrädderiförbund (bifoga returfraktsedel om ej inbetald returfrakt)

(Obs kontrollera returfraktens utgångsdatum)

14. Sökande som underkänns äger rätt att, sedan minst sex månader förflutit, inkomma med ett nytt gesällprov och har då att erlägga ny granskningsavgift.

15. Anmälan är bindande. Om man av någon anledning inte skickar in plagget efter att man erlagt avgiften så betalas den inte tillbaka. Återbetalning sker endast vid uppvisande av giltigt läkarintyg på att man inte har kunnat utföra provet.

Sveriges Skrädderiförbund

BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR GESÄLLPROV INOM SKRÄDDERIYRKENA

Granskningsnämnden har en ordförande och ledamöter utsedda av Sveriges Skrädderiförbund. Granskningsnämndens uppdragsgivare är Sveriges Skrädderiförbund.

Varje plagg granskas och poängbedöms separat och anonymt av varje granskare. Om en granskare är jävig byter man granskare vid detta tillfälle.

För betygsättningen gäller att provets medelbetyg ska vara minst 3,0 i en femgradig skala för att vara godkänt och för de väsentliga momenten fodras dessutom minst 3,0. Den slutliga medelpoängen avrundas till närmaste 10-dels poäng.

BEDÖMNING FÖR HERR- OCH DAMSKRÄDDERI ÄR:

1. * Pressning (välpressat utan glans och genomslag).
2. * Krage, slag och framkanter (tex chrochet, ytterkanter, yttertygsanpassning och liksidighet).
3. * Ärmar (tex läge, renhet, hållningsfördelning och jämnhet).
4. * Hopsättning (tex sömmar, axlar, fickor och kanter).
5. Underarbete (tex lärftinpassning, krage-, slag- och lärftpikering, fastsättning vadd och vattulin samt regling).
6. Foderarbete (tex inpassning, innerfickor, krokar, fläckar, veck och tråckel).
7. Detaljarbete (tex knapphål, handstickning, stoffering och knappisyning).
8. Helhetsintryck.

BEDÖMNING FÖR KLÄNNINGSSKRÄDDERI ÄR:

1. * Pressning.
2. * Krage, hals och framkanter.
3. * Ärmar.
4. * Hopsättning.
5. Underarbete.
6. Foderarbete.
7. Detaljarbete.
8. Helhetsintryck.

* = väsentliga moment

Total maxtid för genomförandet av gesällprov är 70 timmar inkl. detaljer.
Över 60 timmar för plagget blir ej godkänt.
Varje handledare ska redovisa tiden uppdelad på plagget och detaljerna, ex 60+10=70

Sveriges Skrädderiförbund

FÖRESKRIFTER FÖR GESÄLLPROV INOM HERRSKRÄDDERIYRKET

Plagget ska sys i standardstorlek C50.

Provet ska vara:

En kavaj med trubbiga slag, lös vattulin + ett handsytt frackslag med siden och knapphål. Tyget ska vara ren ull med tydlig bindning. Kavajfoder av god kvalitet.

FÖLJANDE DETALJER SKA INGÅ:

- Öppen ärmslits med 3-4 knapphål varav ett blindknapphål som sys igenom alla lager.
- Handstofferat foder i axlar, ärmhål och nederkant.
- Handstosad underkrage.
- Handstickade kanter.
- Bröstficka.
- Dubbelpasspoalerad ficka med lock.
- 2 innerfickor.
- Slits bak. En eller två.
- Fodret ska vara endast tråcklat i vänster axel och vänster framkant till i höjd med översta knapphålet.

Tidsangivelse enl. följande: Plagget + detaljer. Ex 60+10=70
Över 60 timmar för plagget blir ej godkänt.

0BS! INGET KLISTERMELLANLÄGG FÅR ANVÄNDAS.

Sveriges Skrädderiförbund

PROVEN BEDÖMS INDIVIDUELLT OCH ANONYMT AV VARJE GRANSKARE I FÖLJANDE MOMENT:

1. * Pressning
2. * Krage, slag och framkanter
3. * Ärmar
4. * Hopsättning
5. Underarbete
6. Foderarbete
7. Detaljarbete
8. Helhetsintryck

* = väsentliga moment

Bifogat: Granskarnas anteckningsunderlag

Läs Granskarnas anteckningsunderlag då dessa är en vägledning på hur granskarna bedömer plaggen.

Sveriges Skrädderiförbund

FÖRESKRIFTER FÖR GESÄLLPROV INOM DAMSKRÄDDERIYRKET

Plagget ska sys i standardstorlek C38. Plagglängd MB 65 cm.

Damkavajmönster kan beställas på gesall@skradderiforbundet.se

Priset för mönstret är 500 kr exklusive moms eller på fil 2000 kr exklusive moms.

Skissen är en förlaga över de detaljer vilka ska ingå, gesällen placerar fickor och knappar i harmoni. Provet ska bestå av en damkavaj. Tyget ska vara ren ull med tydlig bindning, foder av god kvalitet.

FÖLJANDE DETALJER SKA INGÅ:

- Rundad framkant, 3 knappar.
- Isydd ärm med öppen slits med minst 3 knapphål som ska vara öppna.
- Krage och slag med mjuk övergång till framkant.
- Handstickade kanter på plagget eller provlapp.
- Snedställda dubbelpasspoalerade sidfickor med lock.
- Handsydda och passpoalerade knapphål, minst tre av vardera, minst 2 cm långa passpoaler.
- Handstofferat foder runt om, även ärmhål.
- Obligatoriskt slits bak.
- Överkragen vändsys på maskin i ytterkant med tygunderkragen (ej kragfilt).
  I övrigt handsömnad (ej stosad). Spegelsöm handsys.
  Ingen maskinstickning i kragbrockten. Överkragen får ej ha banan.
- Dräktjackan ska ha vattulin i framstycket. Brösttagel som används i herrkavajer godkänns ej.
  Om så erfordras kan ett extra lager vattulin vid ärmhål mot byst godkännas.
- Krage och slag ska ej ha nedpressade brockter.
- Jackan ska ha foder endast tråcklat i vänster axel och vänster framkant till i höjd med översta knappen.
- På separata lappar ska göras handstickade kanter (om det ej utförts på plagget), som utförs på en 40 cm lång sträcka samt en av knapphålssorterna vilken ej utförts på plagget.

Tidsangivelse enl. följande: Plagget + detaljer. Ex 60+10=70
Över 60 timmar för plagget blir ej godkänt.

0BS! INGET KLISTERMELLANLÄGG FÅR ANVÄNDAS

Sveriges Skrädderiförbund

PROVEN BEDÖMS INDIVIDUELLT OCH ANONYMT AV VARJE GRANSKARE I FÖLJANDE MOMENT:

1. * Pressning
2. * Krage, slag och framkanter
3. * Ärmar
4. * Hopsättning
5. Underarbete
6. Foderarbete
7. Detaljarbete
8. Helhetsintryck

* = väsentliga moment

Bifogat: Granskarnas anteckningsunderlag

Läs Granskarnas anteckningsunderlag då dessa är en vägledning på hur granskarna bedömer plaggen.

Sveriges Skrädderiförbund

FÖRESKRIFTER FÖR GESÄLLPROV INOM KLÄNNINGSSKRÄDDERIYRKET

Plagget ska sys i standardstorlek C38.

Klänningsmönster kan beställas på gesall@skradderiforbundet.se
Priset för mönstret är 500 kr exklusive moms eller på fil 2000 kr exklusive moms.

Provet ska bestå av en hel klänning, avskuren i midjan. Tyget ska vara ren ullcrepe, ej dubbelcrepe, foder av viskos.

FÖLJANDE DETALJER SKA INGÅ:

- Längsgående söm mot ärmhålet.
- Öppen slits mitt bak.
- Slät isydd ensömsärm avslutas med jämnt fördelade rynkor mot manschett, ca 5 cm bred.
- Ett knapphål på manschetten.
- Vändsytt enkelt ärmsprund kantat med snedremsa av fodertyget.
- Ärmhålet kantat med snedremsa av fodertyget.
- Skjortbluskrage med infodring. Infodringen i ett med framstycket, infodring bak.
- Ficka placerad i höger sidsöm, 4 cm ner från midjan, 14 cm ficköppning och sys med i midjan. Fickpåsen overlockas eller handkastas.
- Knäppning mitt fram, ner till midjan. Tre tränsade eller passpoalerade knapphål, minst 2 cm långa passpoaler.
- Organza i krage (på skrå i kragen), infodring, manschett och slits. Ej klistermellanlägg.
- Maskinstickning på krage och manschett i valfri bredd.
- Dolt Blixtlås i vänster sida.
- Handklädda klänningsvaddar, fixeras i ärmhålet.
- Tygskärp med tygklätt nätt spänne, don ej krav. Hål får ej gå genom sömmen.
- Tyghällor, placerade över de längsgående sömmarna.
- Fodrad, dock ej i ärmen, ingen bälg i rygg.
- Ärmsömmarna isärpressade och kantade med fodertyg.
- Sömsmånerna i kjolen overlockade.
- Sömsmånerna i livet råa.

Sveriges Skrädderiförbund

PÅ SEPARAT PROVLAPP UTFÖRS FÖLJANDE MOMENT:

- Halv kjol i full skala - från mitt fram till mitt bak (vänster sida) - med kjollängd 40 cm. På denna kjoldetalj sys inprovningar, kjollinning, knäppning, foder, handsytt blixtlås och fåll. Tre handtränsade hål på linningen- om det inte gjorts på klänningens skärp. Sömsmånerna overlockade.
- På en provlapp 60x20 cm med handkastade kanter görs tre tränsade eller passpoalerade knapphål - beroende på vad som ej görs på klänningen.
- Dubbelpasspoalerad ficka på en separat provlapp, overlockad fickpåse.
- Dessa moment anges med separat tidsangivelse inräknade i den totala arbetstiden.
- **Tidsangivelse enl. följande: Plagget + detaljer. Ex 60+10=70**
  Över 60 timmar för plagget blir ej godkänt.

PROVEN BEDÖMS INDIVIDUELLT OCH ANONYMT

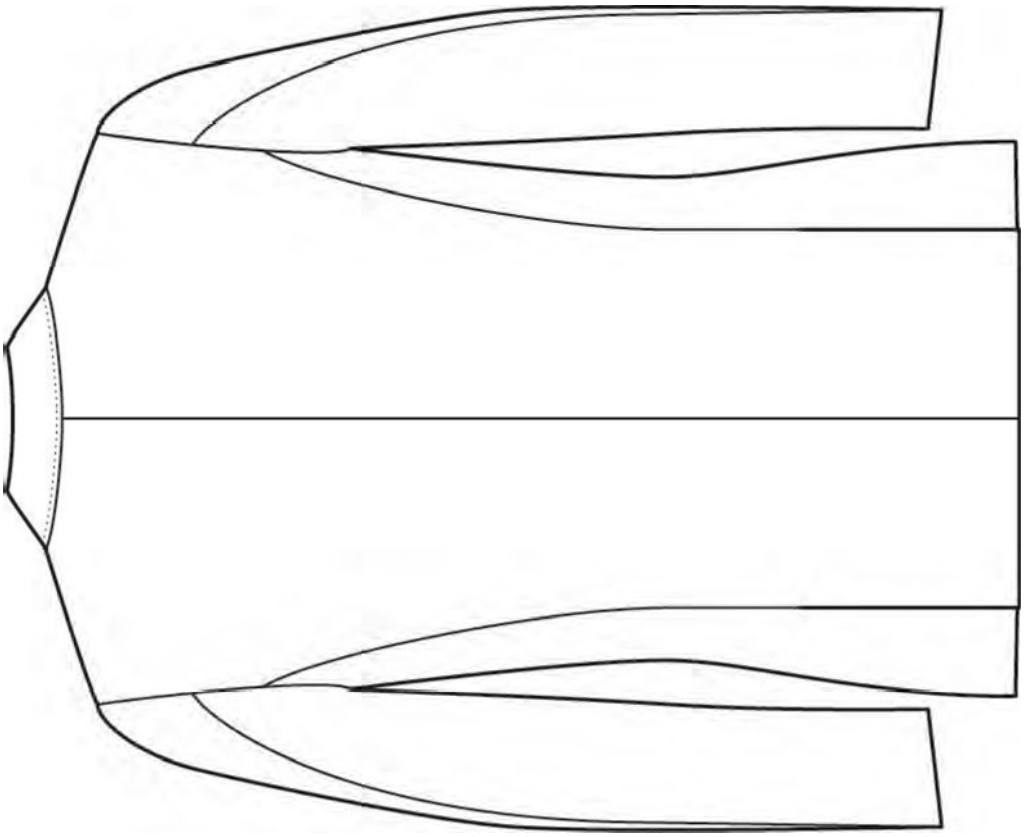
AV VARJE GRANSKARE I FÖLJANDE MOMENT:

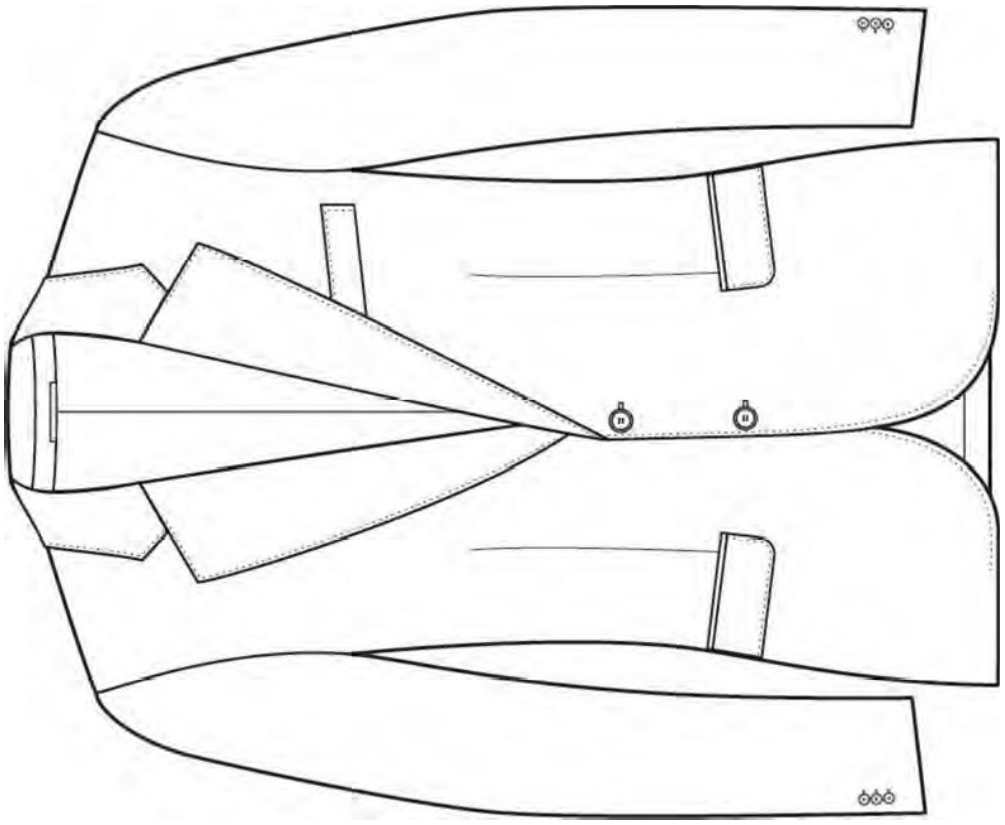
1. * Pressning
2. * Krage, hals och framkanter
3. * Ärmar
4. * Hopsättning
5. Underarbete
6. Foderarbete
7. Detaljarbete
8. Helhetsintryck

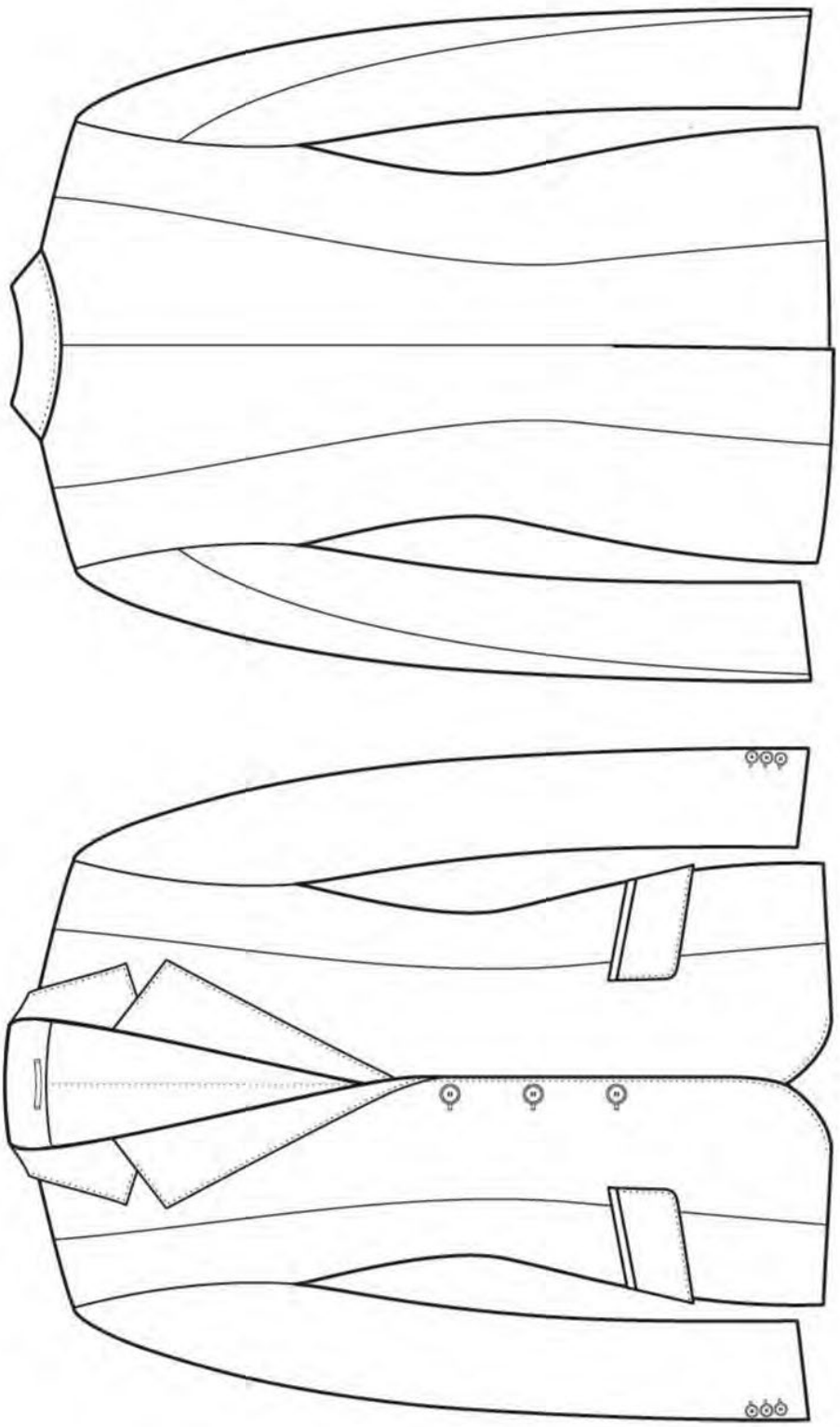
* = väsentliga moment

Bifogat: Granskarnas anteckningsunderlag

Läs Granskarnas anteckningsunderlag då dessa är en vägledning på hur granskarna bedömer plaggen.

Granskningsprotokoll

Ifylls av elev/gesäll och av skola/företag

Plaggnummer: _____ **Inriktning: Herrskräddare**

Elev/gesälluppgifter:

Namn:_____

Adress:_____

Postaress:_____

Personnummer:_____

Telefon:_____ Email:

Skola/företag:

Namn:_____

Adress:_____

Mästare/Handledare:_____

Telefon:_____

Gesällprov:

Intygande handledare: _____ Datum:

Antalet förbrukade timmar:_____ Email:

Ifylls av granskare och granskningsnämnd i samband med granskningen

Granskat av:

A:_____

B:_____

C:_____

HERR	A	B	C	Summa	Medeltal
1. *Pressning					
2. *Krage slag framkanter					
3. *Ärmar					
4. *Hopsättning					
5. Underarbete					
6. Foderarbete					
7. Detaljarbete + lösa detaljer					
8. Helhetsintryck					
			Slutpoäng/Betyg		

Granskningsprotokoll

Ifylls av elev/gesäll och av skola/företag

Plaggnummer: _____ **Inriktning: Damskräddare**

Elev/gesälluppgifter:

Namn:_____

Adress:_____

Postaress:_____

Personnummer:_____

Telefon:_____ Email:

Skola/företag:

Namn:_____

Adress:_____

Mästare/Handledare:_____

Telefon:_____

Gesällprov:

Intygande handledare: _____ Datum:

Antalet förbrukade timmar:_____ Email:

Ifylls av granskare och granskningsnämnd i samband med granskningen

Granskat av:

A:_____

B:_____

C:_____

DAM	A	B	C	Summa	Medeltal
1. *Pressning					
2. *Krage slag framkanter					
3. *Ärmar					
4. *Hopsättning					
5. Underarbete					
6. Foderarbete					
7. Detaljarbete + lösa detaljer					
8. Helhetsintryck					
			Slutpoäng/Betyg		

Granskningsprotokoll

Ifylls av elev/gesäll och av skola/företag

Plaggnummer: _____ **Inriktning: Klänningsskräddare**

Elev/gesälluppgifter:

Namn:_____

Adress:_____

Postaress:_____

Personnummer:_____

Telefon:_____ Email:

Skola/företag:

Namn:_____

Adress:_____

Mästare/Handledare:_____

Telefon:_____

Gesällprov:

Intygande handledare: _____ Datum:

Antalet förbrukade timmar:_____ Email:

Ifylls av granskare och granskningsnämnd i samband med granskningen

Granskat av:

A:_____

B:_____

C:_____

KLÄNNING	A	B	C	Summa	Medeltal
1. *Pressning					
2. *Krage slag framkanter					
3. *Ärmar					
4. *Hopsättning					
5. Underarbete					
6. Foderarbete					
7. Detaljarbete + lösa detaljer					
8. Helhetsintryck					
			Slutpoäng/Betyg		

Herr **Granskare:**_____ **Prov nr:**_____

* = väsentliga moment

1. * Pressning

1:1 Välpressat utan glans och genomslag.

_____

1.2 Inga spår/skuggor vid slitsar, ficklock och uppvik.

_____

1:3 Ärmarna knäckta.

_____

1:4 Sömmarna isärpressade.

_____

1:5 Lövtunna kanter.

_____

1:6 Pressad övre brukt utan att ”döda” slaget.

_____

1:7 Glattat foder.

_____

_____

_____

_____

2. * Krage, slag och framkanter (t ex chrochet, ytterkanter, yttertygsanpassning och liksidighet).

2:1 Underkrage av handpikerad filt. Handstosad.

_____

2:2 Liksidighet 1. mb- axel- slaghack.

_____

2:3 Liksidighet 2. chrochet (kragsnibbar-slagsnibbar) – framkant – nederkant.

_____

2:4 Liksidighet 3. spegelsömmars lutning.

_____

2:5 Kragsnibbar - slagsnibbar släktskap, slagets form och linje, kragen jämn linje bak.

_____

2:6 Överkrage - tillräckligt med tyg för att råda över kant samt lagom längd i överkrage.

_____

2:7 Slag (Yttertygsanpassning) – tillräckligt med tyg för att följa slagets ”rullning”, samt lagom längd på besparing.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. *Ärmar (t ex läge, renhet, hållningsfördelning och jämnhet).

3:1 Ärmläget.

_____

3:2 Renhet - ska falla utan veck och dragningar.

_____

3:3 Ren dreip.

_____

3:4 Liksidigt, ärmens framkant faller lika på fickan.

_____

3:5 Hållningsfördelningen ska vara jämn, kullen jämn.

_____

3:6 Inga krokar på ärmsömmen.

_____

3:7 Ingen töjning på ärmhålet.

_____

3:8 Pressad kulle.

_____

3:9 Regling mot vadd.

_____

3:10 Helöppen ärmslits

_____

_____

4. * Hopsättning (t ex sömmar, axlar, fickor och kanter).

4:1 Sömmar - rena linjer, inga krokar.

4:2 Axlar – inga krokar, sömmar som möts ska stämma.

4:3 Ärmsömmarnas läge mot plagget. Fickors placering – liksidighet, mät mot nederkant och framkant.

4:4 Fickornas längd samt att ficklocken passar. Raka och isärpressade passpoaler, isärpressad stolpe på bröstficka.

4:5 Kanter - jämna och rena raka linjer.

4:6 Yttertyg och foder – samma läge.

4:7 Slitsar.

5. **Underarbete** (t ex lärftinpassning, krage-, slag- och lärftpikering, fastsättning vadd och vattulin samt regling).

5:1 Lärftinpassning.

_____

5:2 Krage - slagpikering. Jämn undersida med nätta och jämna genomtag. (Jämn undersida utan alltför mycket genomslag). Tråd i passande färg.

_____

5:3 Spridda pikerstygn så att rader, åsar inte uppstår på tyg.

_____

5:4 Kantband fastsydda i båda kanter. Inre kant ska täcka över vattulinet och vara stadigt fäst i vattulinet och tyg för en rak och jämn framkant.

_____

5:5 Vadden ska sitta fast mot vattulinet (*och i ärmsöm*. = det blir den ju i reglingen).

_____

5:6 Regling från vattulinets början till vadden slut. Nära, nära ärmsömmen. Inga krokar. Jämn hållning bak.

_____

5:7 Fodret reglas mot vattulinets regling.

_____

5:8 Vattulinet klipps ur vid fickan. Ska vara fäst.

_____

5:9 Fickpåsar renklippta och översta lagret råder. Fickpåsar slutar ovanför uppvik (fållen).

_____

_____

_____

6. Foderarbete (t ex inpassning, innerfickor, krokar, fläckar, veck och tråckel).

6:1 Fodret får maskinsys mot slagstoffering i övrigt handstofferat. Längdsydda sömmar bör sys på maskin.

6:2 Fodret ska räcka och råda från framkant – framkant.

6:3 Bälgar vända mot front i sida samt bälg bak vänd mot vänster fram.
(man ska ej kunna se in i sidbälgarna när plagget är på samt ej kunna fastna i ryggbälg vid påtagning).

6:4 Fodret ska räcka över axel fram.

6:5 Fodret ska räcka över ryggbredd.

6:6 Fodrets längd. Räcket det till? Bälg i nederkant.

6:7 Nackpartiet runt. Hållning på fodret.

6:8 Ärmfodrets kant vid ärmhål runt och mjukt.

6:9 Fodret jämnt vid slitsar och mot fållen fram.

6:10 Krokar, fläckar, veck och tråckel.

---

7. **Detaljarbete** (t ex knapphål, handstickning, stoffering, och knappisyning).

7:1 Knapphål jämna – i form och storlek. Alla tyglager ska sitta fast i knapphålet.
Knappens storlek bestämmer knäppkantens bredd.

7:2 Stofferstygn ska vara raka.

7:3 Kantstickning – jämna avstånd mellan stygn och kanter.

7.4 Ficklock – likhet, bredd och rundning, passpoaler jämna. Ficklock passar instoppad i fickan

7:5 Knappisyning. Ej genomtag i ärmfoder.

7:6 Ärmslitsen råder över underärm.

7.7 Frackframstycke: rådning av siden, slagspetsens utformning, renhet i kant och slagknapphålets placering.

8. Helhetsintryck. På dockan, visuellt, för att bilda sig en helhetsuppfattning.

8:1 Krage/slags utformning, harmonisk.

_____

8:2 Axel och bröstparti.

_____

8:3 Ärmläget, lika på båda sidor. Renhet i hållning och harmonisk dreip.

_____

8:4 Sömmars linjer.

_____

8:5 Fickornas placering.

_____

8:6 Nederkant.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

		Poäng:
1.	* Pressning	_____
2.	* Krage och slag	_____
3.	* Ärmar	_____
4.	* Hopsättning	_____
5.	Underarbete	_____
6.	Foderarbete	_____
7.	Detaljarbete	_____
8.	Helhetsintryck	_____

Sammanfattande kommentar från granskarna till gesällen:

Dam **Granskare:** _____ **Prov nr:**_____

* = väsentliga moment

1. * Pressning (välpressat utan glans och genomslag).

1:1 Inga spår/skuggor vid slitsar och ficklock.

1:2 Ärmarna knäckta.

1:3 Sömmarna isärpressade.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. * Krage och slag och framkanter (t ex chrochet, ytterkanter, yttertygsanpassning och liksidighet).

2:1 Ingen banan.

2:2 Spegelsömmen ska vara handsydd.

2:3 Vändsydd ytterkant, i övrigt handsydd.

2:4 Underkrage av tyg.

2:5 Ingen maskinsöm i bruktlinjen.

2:6 Liksidighet 1. Mb - axel - slaghack.

2:7 Liksidighet 2. Kragsnibbar - slagsnibbar - framkant - fåll.

2:8 Liksidighet 3. Spegelsömmens lutning.

2:9 Kragsnibbar - slagsnibbar släktskap, slagets form, kragens jämna linje bak.

2:10 Yttertygsanpassning – tillräckligt med tyg för att kunna råda vid kanter och rullningar.

3. * **Ärmar** (t ex läge, renhet, hållningsfördelning och jämnhet).

3:1 Ärmläget.

3:2 Renhet - ska falla utan veck och dragningar.

3:4 Liksidigt, ärmens framkant faller lika på fickan.

3:5 Hållningsfördelningen ska vara jämn, kullen jämn.

3:6 Inga krokar på ärmsömmen.

3:7 Ingen töjning på ärmhålet.

4. * Hopsättning (t.ex. sömmar, axlar, fickor och kanter).

4:1 Sömmar.

_____

4:2 Axlar – inga krokar, sömmar som möts ska stämma.

_____

4:3 Ärmsömmarnas läge mot plagget.

_____

4:4 Fickor – mät till fåll. Fickornas längd.

_____

4:5 Kanter.

_____

4:6 Foder och yttertyg – samma läge.

_____

4:7 Slits

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5. **Underarbete** (t ex lärftinpassning, krage-, slag-och lärftpikering, fastsättning vadd och vattulin samt regling).

5:1 Lärftinpassning.

5:2 Krage- slagpikering. Jämn undersida utan alltför mycket genomslag. Tråd i passande färg.

5:3 Spridda pikerstygn så att rader, åsar inte uppstår.

5:4 Kantband fastsydda i båda kanter. Inre kant ska täcka över vattulinet och vara stadigt fäst i vattulinet.

5:5 Vadden ska sitta fast mot vattulinet och i ärmsöm.

5:6 Regling från vattulinets början till vaddens slut. Nära, nära ärmsömmen. Inga krokar.

5:7 Fodret reglas mot vattulinets regling.

5:8 Vattulinet klipps ur vid fickan.

5:9 Fickpåsar renklippta och översta lagret råder. Fickpåsar slutar ovanför fållen.

5:10 Vattulin eller domestik på snedden i fållen.

---

6. **Foderarbete** (t ex inpassning, krokar, fläckar, veck och tråckel).

6:1 Handstofferat runt om.

_____

6:2 Fodret ska räcka från framkant – framkant.

_____

6:3 Fodret ska räcka över axel fram.

_____

6:4 Fodret ska räcka över ryggbredd.

_____

6:5 Fodrets längd. Räcket det till? Bälg i nederkant.

_____

6:6 Rak stoffering i framkant.

_____

6:7 Nackpartiet runt.

_____

6:8 Ärmfodrets kant vid ärmhål runt och mjukt.

_____

6:9 Fodret jämnt vid slitsar och mot fållen fram.

_____

6:10 Inga krokar, fläckar, veck och tråckel.

_____

_____

_____

_____

7. **Detaljarbete** (t ex knapphål, handstickning, stoffering, och knappisyning).

7:1 Knapphål jämna – i form och storlek. Alla tyglager ska sitta fast i knapphålet.
Knappens storlek bestämmer knäppkantens bredd.

7:2 Stofferstygn ska vara raka.

7:3 Kantstickning – jämna avstånd mellan stygn och kanter.

7:4 Ficklock – likhet, bredd och rundning, passpoaler jämna Ficklock passar instoppad i fickan.

7:5 Knappisyning.

7:6 Ärmslitsen råder över underärm.

8. Helhetsintryck. På dockan, visuellt, för att bilda sig en helhetsuppfattning.

8:1 Kragens utformning, harmonisk.

8:2 Ärmläget, lika på båda sidor.

8:3 Sömmars linjer.

8:4 Fickornas placering.

8:5 Fållinje.

		Poäng:
1.	* Pressning	_____
2.	* Krage och slag	_____
3.	* Ärmar	_____
4.	* Hopsättning	_____
5.	Underarbete	_____
6.	Foderarbete	_____
7.	Detaljarbete	_____
8.	Helhetsintryck	_____

Sammanfattande kommentar från granskarna till gesällen:

Klänning

Granskare:_____ **Prov nr:**_____

* = väsentliga moment

1. * Pressning

1:1 Välpressat utan glans och genomslag.

1:2 Sömmar klyvpressade.

1:3 Slätpressad på ytan mellan sömmarna.

2. * Krage, hals och framkanter

2:1 Slaghacket, sömmarna skall stämma.

2:2 Krage liksidig.

2:3 Halslinjen, fastsättningslinjen.

2:4 Kragens utformning.

3. *Ärmar, isättning

3:1 Läge.

3:2 Hållning jämnt fördelat vänster och höger.

3:3 Renhet, skall falla utan veck och dragning.

3:4 Axelbredd.

3:5 Inga krokar på ärmsöm.

3:6 Bandkantning av sömsmån.

3:7 Bandkantning av ärmhål.

4. * Hopsättning

4:1 Sömmar skall stämma mellan liv och kjol.

4:2 Sömmarnas linjer.

4:3 Slits bak.

4:4 Fickans placering.

4:5 Fållinjen jämn, fållen 3 - 4 cm. Fållen träs upp.

5. Underarbete

5:1 Organza i krage, infodring, manschett och slits.

5:2 Organza prickas i viklinje.

5:3 Fastsättning foder, liv och kjol.

5:4 Förstärkning slits bak, stickning el. prickas.

6. Foderarbete

6:1 Fodersömmar overlockas.

6.2 Fickpåse overlockad/handkastad.

6:3 Vaddens placering, fixeras i ärmhålet, handsydd axelvadd.

6:4 Fodret i linje med fållen och vid slitsen.

6:5 Fodret fastsatt parallellt med MF.

6:6 Söm mellan liv och kjol, stofferas.

6:7 Fodret mot blixtlås, stofferas

7. Detaljarbete

7:1 Stickningar.

7:2 Manschetter, sprund och rynkor.

7:3 Halv kjol (full skala) linning, inprovningar, hyska och hake. Handsytt blixtlås.

7:4 Dolt blixtlås på klänningen.

7:5 Knappens storlek bestämmer knäppkantens bredd.

7:6 Tränsade knapphål, ej vaxat, sys med sysilke.

7:7 Passpoalknapphål, på separat provlapp eller plagget.

7:8 Sidficka i höger sida.

7:9 Passpoalficka på separat provlapp.

7:10 Skärp med spänne, don ej krav, eller hål på linning.

7:11 Hällor

8. Helhetsintryck

		Poäng:
1.	* Pressning	_____
2.	* Krage och slag	_____
3.	* Ärmar	_____
4.	* Hopsättning	_____
5.	Underarbete	_____
6.	Foderarbete	_____
7.	Detaljarbete	_____
8.	Helhetsintryck	_____

Sammanfattande kommentar från granskarna till gesällen:

Gesällbrevsyrken

80 stycken grupperade i kategorier

BEKLÄDNAD, TEXTIL/MODE
Brodör
Damskräddare
Gardindekoratör
Handstickare
Handvävare
Hattmakare
Herrskräddare
I<länningsskräddare
I<onstbrodör
Konstvävare
Maskinstlckare
Modist
Tapetserare

BYGGYRKEN
Byggnadsplåtslagare
Glastekniker
I<akelugnsmakare
Murare
Målare

ELEKTRONIK/El
Hem• och Konsumentelektronik (Ra<,lio/TV)

FORDONSYRKEN
Billackerare

FRISÖRYRJ<EN
Damfrisör
Frisör
Herrfrisör
Perukmakare

GJUTERIYRKEN
Gjutare
Konstgjutare
Tenngjutare

LIVSMEDEL
Bagare och konditor
Charkuterist
Frukt· och grönt i detaljhandeln
Kock - kallskänka
Köttyrket i detaljhandeln
Matyrket Inom daligvaruhandel
Slaktare
Serveringsyrket

MARITIMA HANTVERK
Båtbyggare (se trähantverk)
Riggare

METALLHANTVERK
Bleckplåtslagare
Gravör . (Blankstlck/silver-/ Skyltstans och stämpelgravör)
Guldsmed
Hovslagare
Kopparslagare
Metalltryckare
Silversm d
Smed/konstsmed
Tunnplåtslagare

MUSIKINTRUMENTHANTVERK
Gitarrbyggare
Orgelbyggare
Pia.n oteknlker
Violinbyggare.

SKINN, PÄLS OCH
L DERHANTVERK
Bilsadelmakare
Etuima°kare
Inrednlngssadelmakare
Körsnär
Pälssömmare
Sadelmakare
Skomakare (beställning, nytillverknlng, ortoped, rep.)
Väskmakare

TRÄ· MÖBELHANTVERK
Båtbyggare
Dekopör (Intarsia • möbelsnickeri)
Möbelrenoverare
Möbelsnickare
Träbildhuggare
Tunnbindare

ÖVRIGA HANTVERK
Biodlare
Bokbindare
Florist
Fotograf
Förgyllare
Glashantverksyrken (glasblåsning, hyttarbete, gravör, slipning, dekorslipning)
Hudterapeut
Juvelfattare
Konstinramare
Krukmakare
Låssmed
Makeupartist
Masklnmekanlker
Nagelterapeut
Skorstensfejare
Urmakare
Verkstadsmekaniker
Ädelstenslipare

Kort historik om
Gesällbrev och Mästarbrev

Gesäll- och mästarbrev har en lång tradition i vårt land. De äldsta skråsammanslutningarna etablerades I Sverige under mitten av 1300-talet, Skråväsendet upphörde formellt 1847 och näringsfriheten infördes 1864,

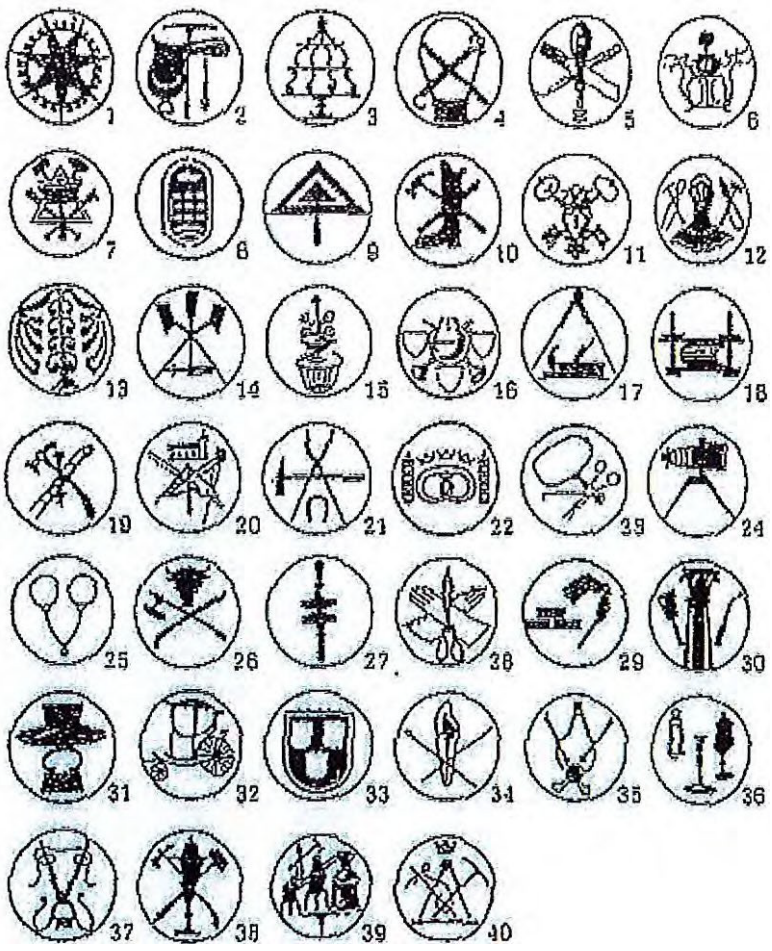
I början av 1900-talet etablerades den första rikstäckande organisationen för svenskt hantverk som också blev det samlande organet för äldre och då nyetablerade lokala hantverksföreningar i landet.

1941kom förordningen om Mästarbrev för hantverkare i modern tid. Förordningen ändrades 1995 till"Lagen och förordningen om Mästarbrev för hantverksutövare",

Gesällbrevets regelverk styrs av de bestämmelser som varje enskild bransch/yrkesorganisation har fastlagt i de så kallade provbestämmelserna.

40 HANTVERKSYRKEN

- Några exempel på traditionella hantverkssymboler -

Många hantverkssymboJer har slri egen symbol. De flesta Innehåller re presentatlva verktyg eller andra objekt somt ex arbetsprov. Urspr1mgetkan härledastlll äldre skråsigill. Utformningen har varierat och har också kombinerats med eget komponerade symboler för yrket.